

Voornu en later...

MAGAZINE OVER SCHENKEN, ERVEN EN NALATEN 2016

ANGELA
GROOTHUIZEN:
'HIER
WONEN
WE IN DE
HEMEL'

PERSOONLIJK!
WAAROM HEBBEN ZIJ
EEN LEVENSTESTAMENT?

**WONEN IN EEN
MONUMENT**
IS DAT LEUK?

EN DAN KOMT DE FISCUS
LEES EERST DEZE TIPS!

PRIJS € 7,95

sduvoornu enlater.nl

BEKENDE EN
ONBEKENDE
NEDERLANDERS
OPENHARTIG
OVER HUN
TESTAMENT

Sdu oprecht
de beste
keuze

AFHANDELEN
VAN EEN ERFENIS
VRAAGT EEN
ZEKERE KENNIS

Die
vaas?
O, die
gaat zo
naar de
glasbak

‘De bloemen bleven er nooit mooi in staan. Maar diezelfde vaas bracht wel mooi 6.500 euro op op de veiling.’

Tekst Berber Bijma / Beeld iStockphoto

Soms valt 't mee, soms valt 't tegen. Als dat ergens voor geldt, dan wel voor een erfenis. Het saldo van bankrekeningen spreekt voor zich, maar wat is de waarde van een inboedel? Sommige erfgenamen schatten te hoog, andere te laag. Twee deskundigen geven advies.

‘Wilt u eens komen kijken naar deze antieke hanglamp? We denken dat die wel geveild kan worden.’ Zo'n vraag krijgt veilingmeester/taxateur Albert Keddeman regelmatig. ‘Dan wil het nog weleens gebeuren dat zo'n lamp, of een antiek schilderij, niet heel bijzonder is, maar dat ik andere dingen zie die wél waardevol zijn.

“Die rotvaas brengen we zo even naar de glasbak”, zeiden mensen eens tegen mij. De bloemen bleven er nooit mooi in staan. Maar diezelfde vaas bracht wel mooi 6.500 euro op op de veiling.’

Het is een van de vele anekdotes die Keddeman, directeur van Derksen Veilingbedrijf in Arnhem, kan vertellen. ‘Als mensen me vragen om ergens naar te komen kijken, luister ik altijd naar hun verhaal, maar ik kijk ook even goed om me heen en vraag bijvoorbeeld vaak of ik even in de keukenkastjes mag kijken. Daar vind je nog weleens mooie dingen.’

Het goed op waarde schatten van een inboedel is voor de meeste leken lastig, zegt ook Oscar Balkenende. Met zijn bedrijf Obelisk Boedelbeheer wikkelt hij erfenissen af in opdracht van notarissen, particulieren en goede doelen die een nalatenschap toegewezen hebben gekregen. Daarnaast presenteert hij het MAX-programma *De Nalatenschap*. Balkenende werkte bij veilinghuis Sotheby's toen hij merkte dat nabestaanden vaak geen goede hulp krijgen bij het afwikkelen van een erfenis, zeker als het om de inboedel gaat. Dat was voor hem reden om voor zichzelf te beginnen als onafhankelijk adviseur. Het gebeurt overigens ook regelmatig dat mensen de waarde van een inboedel te hoog inschatten, zegt Balkenende. ‘De emotionele waarde voor de nabestaanden wil er nog weleens voor zorgen dat mensen de feitelijke waarde wat overschatten.’

Zorgvuldige aanpak

Het leegmaken van een huis verdient een zorgvuldige aanpak, zegt Balkenende. Sterker nog: je moet helemaal niet meteen met dat leegruimen beginnen. Wacht tot de nodige zorgvuldigheidsmaatregelen zijn genomen én tot iedereen er emotioneel voor klaar >>

is, adviseert hij. Er moeten diverse dingen gebeuren voor ook maar iemand een theelepel uit het huis meeneemt – antiek of niet.

De eerste vraag is of de overledene een testament heeft. ‘Je kunt in het huis gaan zoeken’, zegt Balkenende, ‘maar dan weet je nooit of je de meest recente versie hebt. Beter is het om naar een notaris te gaan. Iedere notaris heeft toegang tot het Centraal Testamentenregister en kan zo zien of er een testament is.’ In een testament staat wie de executeur is: degene die de verantwoordelijkheid krijgt over het afwikkelen van de gehele erfenis. Hij of zij kan daarvoor overigens de hulp van een deskundige inroepen, zoals een notaris. De executeur maakt een boedelbeschrijving van alle bezittingen van de overledene, dat is inclusief bankrekeningen, en een inboedelbeschrijving van alle roerende

het niet ouder is dan de nieuwste versie van het testament. Bovendien moet het met de hand geschreven en gedateerd zijn.

Hip of uit de mode

En dan kan – eindelijk – het echte verdelen en afwikkelen beginnen. Al bij het maken van de inboedel-lijst is het goed een expert in te schakelen, zegt zowel Balkenende als Keddeman. Erfgenamen schatten soms antieke meubelen op waarde, terwijl *vintage* goederen uit de jaren zeventig van de vorige eeuw momenteel juist hip zijn. ‘De waarde van antieke meubelen wordt negen van de tien keer overschat’, zegt veilingmeester Keddeman.

‘Van die meubelen is in de jaren zeventig gezegd dat ze alleen maar meer waard worden. In plaats daarvan zijn ze uit de mode geraakt. Ik veil nog best weleens een

‘Erfgenamen schatten soms antieke meubelen op waarde, terwijl vintage goederen uit de jaren zeventig van de vorige eeuw momenteel juist hip zijn’

(verplaatsbare) goederen die de overledene heeft nagelaten. Tot duidelijk is of er wel of geen positief saldo te erven is, kunnen nabestaanden de erfenis ‘beneficiair’ (onder voorbehoud) aanvaarden.

Foto's

Foto's maken bij een inboedelbeschrijving is een goed idee, zegt Balkenende. ‘Dat kan allerlei discussies voorkomen, zeker achteraf.’ Ook adviseert hij om op het moment dat de woning voor het eerst wordt betreden, een nieuw slot te plaatsen in de toegangsdeuren, waarvan alleen de executeur een sleutel heeft. ‘Mensen vinden dat vervelend – er spreekt zo'n wantrouwen uit. Maar ook daarmee voorkom je discussie. Want stel dat er iets weg is; dan is iedereen die een sleutel heeft, meteen verdacht.’

Voor het verdelen kan beginnen, moet dan eerst nóg een stap worden genomen: de executeur kijkt of er legaten in het testament zijn vastgelegd of dat er codicillen zijn. In een legaat kan bijvoorbeeld staan dat een bepaald schilderij voor een specifieke persoon bestemd is. Een codicil is een papier dat niet tot het officiële testament behoort, met een zelfde soort mededeling. Een codicil kan aan het testament worden vastgehecht, maar ook in huis bewaard zijn. Het is alleen geldig als

antieke staartklok, maar die brengt dan zo'n 300 euro op en niet 6.000, zoals mensen soms verwachten. Die staartklokken gaan trouwens bijna allemaal de plas over naar Amerika. Daar is er nog vraag naar, hier niet meer. Anderzijds: een Tomado-boekenrek van de kringloop bracht op een veiling bij ons 2.150 euro op. Van spullen uit de jaren zestig en zeventig hebben mensen vaak totaal geen verwachting, maar die zijn nu juist wél heel erg in de mode.’

Keddeman legt als register-taxateur de waarde van roerende zaken vast. Soms gaat het om een hele inboedel, van waardevolle spullen tot Tupperware-bakjes. ‘Die laatste zetten we dan op de inboedel-lijst met waarde “nihil”. Daarmee voorkom je ook dat er achteraf nog discussie kan komen over de waarde van iets dat bijvoorbeeld naar de kringloop is gegaan.’

Eerlijke verdeling

Uiteraard hoeft een inboedel niet in zijn geheel geveild te worden, de erfgenamen kunnen ook onderling goederen verdelen. Een zo eerlijk mogelijke verdeling, waar iedereen zich in kan vinden, is dan wel verstandig. In de voorbereiding daarvan speelt de executeur een belangrijke rol. Als de relevante inboedel is beschreven, met alle bijbehorende waarden, is het verstandig dat >>

de executeur de erfgenamen vraagt hun voorkeur vast te leggen, adviseert Balkenende. ‘Zelfs bij inboedels van weinig waarde zijn er vaak wel een stuk of twintig dingen die binnen zo’n nalatenschap het vermelden waard zijn, in ieder geval voor de betrokken belanghebbers. Erfgenamen hebben dan een goed idee van wat de belangrijkste stukken zijn om uit te kiezen.’

Op zeker moment komen ze dan bij elkaar om die spullen te verdelen, mogelijk onder leiding van de executeur. Dat vraagt de nodige tact, waarschuwt Balkenende. Een van zijn tips: begin met de spullen die maar één persoon heeft aangekruist. ‘Dan kan daarover geen discussie meer ontstaan. Bij voorwerpen die meerdere mensen wel willen hebben, kan onenigheid ontstaan. Als dat al aan het begin van het samenzijn gebeurt, kan daarna álles omstreden worden, ook dingen waarover eerst geen onenigheid was. Daarom is het verstandig die onomstreden voorwerpen eerst te verdelen. Dat is dan een voldongen feit.’

Opkoper

Voor alles wat na het verdelen overblijft, staan erfgenamen voor de keuze: een opkoper, een veilinghuis, een onafhankelijk adviseur, de kringloop? Balkenende en Keddeman wijzen beiden op een belangrijk verschil tussen een veilinghuis en een opkoper. Die laatste probeert zo goedkoop mogelijk aan te kopen, om vervolgens (fors) duurder te verkopen. Voor een veilinghuis daarentegen bestaat de verdienste uit een percentage van de opbrengst en geldt dus: hoe hoger de opbrengst, hoe beter.

Bij een veilinghuis houden de erfgenamen vaak dus meer over aan de inboedel, al moeten ze daar wel iets meer geduld voor opbrengen. Het veilinghuis van Keddeman organiseert bijvoorbeeld zes keer per jaar een veilingweek. ‘Niet alles wordt in één keer verkocht, maar wij weten door onze ervaring wel goed in te schatten wat wel of niet verkoopt, dus verreweg het meeste is vrij snel verkocht’, zegt Keddeman. De provisie voor het veilinghuis is meestal zo’n 20 procent, bij dure inboedels soms iets minder. Daarnaast betalen zowel koper als verkoper veilingkosten.

Een veilinghuis staat voor veel mensen gelijk aan grote bedragen en exclusieve goederen. Keddeman zet dat beeld graag recht. ‘Wij nemen echt niet alleen

maar heel dure spullen aan. Het goedkoopste dat we ooit hebben geveild, bracht 10 euro op, het duurste 322.000 euro. In vrijwel iedere nalatenschap vind je wel iets dat waardevol is en geschikt voor de veiling.’

Alles wat het veilinghuis niet wil veilen, kan door een opkoper of een kringloopwinkel worden opgehaald, al hebben Balkenende en Keddeman bij dat laatste enige reserve. Hun ervaring is dat kringloopwinkels met ophalen niet altijd even respectvol werken, terwijl het gaat om spullen met emotionele waarde. De goederen zelf naar de kringloop brengen of op Marktplaats zetten, is uiteraard ook een optie. Kleding en voedsel vinden vaak hun weg via de kleding- en voedselbanken en zo hoeft er vaak maar weinig over te blijven als echt afval. <<

10 TIPS VOOR HET PRAKTISCH AFWIKKELEN VAN EEN NALATENSCHAP

1. **Wacht met opruimen, al was het alleen al om eraan te wennen dat zelfs nachtkastjes nu geen ‘no-go-area’ meer zijn. Geduld voorkomt ook ruzie.**
2. **Vraag een notaris om na te gaan of er een testament is.**
3. **Laat de executeur of een onafhankelijke derde een boedel- en inboedellijst maken en de sloten vervangen.**
4. **Laat de executeur eerst de legaten afhandelen.**
5. **Vraag een deskundige om waardevolle spullen aan te wijzen en op waarde te schatten.**
6. **Maak als erfgenamen kenbaar welke goederen ieder voor zich zou willen ontvangen.**
7. **Verdeel éérs de spullen die maar op één wenslijstje staan.**
8. **Verdeel de rest zo eerlijk mogelijk.**
9. **Schakel voor overgebleven goederen een veilinghuis, onafhankelijk adviseur of opkoper in.**
10. **Zorg dat er zo veel mogelijk inboedel hergebruikt wordt.**